Redaktör: Sofia Härén, sofia.haren@tidningensyre.se

Redaktör: Sofia Härén, sofia.haren@tidningensyre.se

I blickfånget: Daniel Rolke och Djurrättsalliansen

”Vi ville visa hur det såg ut i svenska djurindustrier”

Daniel Rolke var med och startade Djurrättsalliansen 2005 och under de tolv år som organisationen kämpat för djurens rättigheter har mycket hänt. De kan se tillbaka på många egna politiska framgångar och en stor förändring i veganrörelsen. Men mycket återstår.

”Empatin och viljan att värna om djur finns hos nästan alla barn, även om den försvinner för många när de blir äldre. Men om människor helt skulle ta in djurförtryckets hela verklighet skulle de flesta göra djurvänliga val”, säger Daniel Rolke.

Han har arbetat med djurrättsfrågor sedan trettio år. Han har suttit med i Djurens Rätts styrelse, startat djurhem, arbetat med vilda djurs rehabilitering, varit aktivist.

Han är uppväxt i Årsta, Stockholm och beskriver att han redan som barn kände omsorg om djur och hur han och hans mamma var ute och matade hemlösa katter. Som tioåring blev Daniel vegetarian och två år senare var han på sin första demonstration mot plågsamma djurförsök. Det var på Djurens dag 1991.

Ifrågasatte tidigt

Daniel visste att han ville arbeta med djur och gick djurvårdarlinjen på gymnasiet. Han var redan då mer djurrättslig än de flesta och ifrågasatte mycket kring hur djuren behandlades. Han berättar att det även var på grund av honom som skolan inte gjorde fler resor till Kolmården.

– Men det var också en mycket givande tid och där träffade jag människor som jag började arbeta med kring djurrätt.

Sedan två år arbetar han heltid på Djurrättsalliansen som deras talesperson. En organisation han var med och startade tillsammans med två andra år 2005.

– Vi såg ett behov av att starta en organisation som ligger mellan den radikala rörelsen på ena kanten, Djurens befrielsefront, och Djurens Rätt på den andra. Vi ville visa hur det såg ut i svenska djurindustrier och få ut det till den svenska allmänheten.

Vill skapa dialog

Djurrättsalliansen arbetar med opinionsbildning och har under sina tolv år gjort mycket för att öppna allmänhetens och politikers ögon. Bland annat dokumenterade de under 2008-2009 förhållandena på över hundra grisfarmer i Sverige och avslöjade grisarnas livssituation. Ett avslöjande som resulterade i den så kallade ”grisskandalen” där Swedish Meats vd fick avgå.

– Det avslöjandet blev väldigt chockartat. Nu kanske den chockeffekten inte finns längre på samma sätt. Det behövs ofta en extra twist, som en kändis eller liknande, det räcker inte med att djuren mår dåligt. Man själv kan känna att det här är världens grej. Men så märker man att responsen inte är så stor.

En annan kampanj som Djurrättsalliansen drivit kring djur i industrin är Djurfabriken.se där organisationen främst vänder sig till allmänheten för att visa vilka förhållanden som djuren lever under i dagens Sverige. Vem som får betala priset för vår mjölk, våra ägg och vårt kött.

Foto: Djurrättsalliansen

Daniel Rolke, i delfinkostym, blir intervjuad av SVT under en protest mot Delfinarium på Kolmården förra året.

– Det är enormt mycket folk som har gått in på hemsidan. Ganska ofta är det människor som hör av sig och säger att de blivit veganer efter att ha sett vårt material.

Påverka lagstiftningen

Daniel berättar att de alltid inleder sina kampanjer med att skapa en dialog med industrin, företaget eller organisationen och menar att många gånger kan de komma långt bara där.

– Först efter det brukar vi inleda en kampanj, demonstrationer eller protester.

De har även erfarenhet av att politiker har velat använda deras kunskap i olika sammanhang. Och ibland leder deras påtryckningar till faktiska lagförändringar.

Kampanjen Stoppa djursexet är ett exempel. Det var en kampanj som drog igång hösten 2008 där de infiltrerade ett nätverk av människor som utförde sexuella övergrepp mot djur. Med den informationen vände de sig till Expressen vilket sedan resulterade i ett stort avslöjande i massmedia.

– Trots det ville inte politikerna till en början driva igenom ett förbud. Djurrättsalliansen anordnade då manifestationer varje vecka utanför riksdagen i Stockholm och flera stora demonstrationer. Uppmärksamheten fick slutligen Sveriges politiker att agera och sedan 2014 är sexuella övergrepp mot djur förbjudna.

Räddade tre apor

Inom djurrättsrörelsen var det främst de plågsamma djurförsöken som gjorde att Daniel blev engagerad som ung. Fortfarande har det en särskild plats hos honom. Därför är det inte förvånande när svaret kommer direkt på frågan vilken av alla segrar som Djurrättsalliansen haft som betytt mest för honom. Det var när de i december 2009 lyckades rädda tre apor från djurförsök.

– De tre försöksaporna som hölls på Smittskyddsinstitutet kunde istället flytta till en fristad i England. I dag åtta år senare lever de fortfarande och mår bra trots att prognosen var att de bara skulle leva högst ett år, säger han och ler.

Den viktigaste djurrättsfrågan just nu tycker han handlar om att ändra vårt synsätt på djur. Att vi äter dem, klär oss i dem, använder dem i forskning och underhållning.

I oktober 2013 meddelade Cirkus Scott att de efter 76 år beslutat sig för att sluta använda vilda djur i sina föreställningar. Beskedet kom bara några veckor efter att Djurrättsalliansen avslöjat att Cirkus Scotts elefantträna tidigare misshandlat elefanter. Daniel tror att redan nästa år kommer cirkusdjuren att vara borta i Sverige och inom fem år pälsfarmarna.

– Vi skryter ju ofta om att vi i Sverige har så bra djurskyddslagar. Men det stämmer ju inte längre. Många länder i Europa ligger långt före oss där.

”Verkligen gör nytta”

Även pälsindustrin har påverkats av Djurrättsalliansens arbete. År 2014 stängdes den sista farmen med chinchillor i Sverige.

– Polisen beslagtog 243 chinchillor från en farm i Enköping. Djurrättsalliansen omplacerade alla, och efter födslar blev det över 300 räddade djur.

Daniel arbetade i stort sett dygnet runt under en period för att få chinchillorna omplacerade. Under den tiden drack han energidrycker för att orka hålla sig vaken. Det resulterade i en sjukhusvistelse på två veckor. Han hade varit så fokuserad på arbetet att han med sin livsstil fått diabetes och under en tid var riktigt dålig. I dag mår han bra igen.

Djurrättsalliansen har även påverkat en rad butiker att sluta sälja päls och de stoppade projektet Furniche – ett modeprojekt som gick ut på att få unga svenska designers att börja använda äkta päls i sina kreationer.

Nyligen fick Djurrättsalliansen ännu ett stort erkännande. De tog kontakt med en bloggare som genom sitt företag sålde kläder till barn med pälskragar och pälsdetaljer.

– I början var företagaren inte alls öppen för dialog, snarare irriterad, men efter en tids samtal och mejlväxlingar gick hon med på att se en film om pälsindustrin.

Resultatet blev att hon helt valde bort all typ av päls från sin kollektion, trots att hon förlorade en stor summa pengar på det. Istället vill hon nu påverka modeindustrin att skapa lyxiga och snygga pälskanter som är oäkta. Hon skriver i sin blogg att det var tack vare Djurrättsalliansens påtryckningar som hon kom fram till det beslutet.

– Det är stort och sådant som får en att känna att det vi gör verkligen gör nytta, säger Daniel med eftertryck.

Ses som radikala

Att veganrörelsen är på framsmarsch i världen har nog inte undgått många. Allt fler ser hälsofördelar med att äta växtbaserat och dessutom gynnar det klimatet. Många företag har sett att det finns mycket pengar att tjäna och livsmedelskedjorna i landet börjar allt mer profilera sina vegodiskar som morgondagens kosthållning. Men Daniel säger att samtidigt som det är extremt positivt, ses djurrättsrörelsen fortfarande som radikal och inget som människor helst vill vidröra. Många gör fortfarande stor åtskillnad på hundars och katters värde kontra kors och grisars.

– Kanske är många rädda för att förlora något på det istället för att se det som att de ökar sin empatiska cirkel, något väldigt positivt. Vi vill visa sanningen hur det ser ut i fabrikerna, utan att överdriva. Många gör mer djurvänliga val efter det. Man sår ett frö.

Text: Anne Casparsson
Foto: Jan-Åke Eriksson

”Vi skryter ju ofta om att vi i Sverige har så bra djurskyddslagar. Men det stämmer ju inte längre. Många länder i Europa ligger långt före oss där.”

Om Daniel Rolke:

Född: Årsta, Stockholm, 1977

Bor: Sköndal, Stockholm

Arbete: Har arbetat med djurrätt I trettio år, talesperson för Djurrättsalliansen som han var med och grundade 2005. Organisationen har omkring 2000 medlemmar och arbetar med att dokumentera svenska djurindustrier för att kunna visa upp och avslöja djurens verklighet.

www.djurrattsalliansen.se